

Don Quixote rider igen

Don Quixotes första översättning av Miguel de Cervantes klassiska verk.

digtdyker upp." Citatet är hämtat från Göran Lundstedts fina och innehållsrika bok *Don Quixote och skuggan*. Förlaget, Symposion, borde passa på och ge ut en ny utgåva som kan beledsaga den nya översättningen.

Ny svensk översättning

Upplysningstiden fann till exempel Sancho Panzas sunda förnuft mer tilltalande än riddarens fantasi medan romantikens män i den sorgliga riddargestalten såg en inkarnation av de ideal de själva stred för. En ny forskjuttning sker med realis-

mens genombrott, och revolutionens anhängare betraktade snarare de båda herrarna som lika nödvändiga och deras ideal som lika försurmda av en oförstående omvärld.

I dagarna har en ny svensk översättning kommit av trycket. Ansvarig för äventyret är Jens Nordenhök som med den äran har gett det mäktiga verket en ny och alldeles ypperlig svensk språkdräkt. Vad som omedelbart blir tydligt är att man nu med glödande ögon och hänyrct sinne läser verket inkom för dess egen skull. Nu är det ett äventyr och nöje att läsa om Don Quixote och

SKÖNLITTERATUR

Den snillrike riddaren Don Quijote av La Mancha

Miguel de Cervantes

Översättning och kommentar av Jens Nordenhök

Illustration: Gustav Doré
Symposion

Sancho Panza medan den förra översättningen av Edvard Lidforss, som kom 1892, krävde pliktens krävande drivkraft. Genom Jens Nordenhöks insats har *Den snillrike riddaren Don Quijote av La Mancha* – som nyöversättningen heter – förvandlats från att ha varit en litteraturhistorisk klassiker till en högst levande klassiker, ett läsäventyr av det sällsynta och smittande slaget.

Äventyr i del 1

Det är förvisso framför allt i verkets första del som det berättas om de klassiska och välkända äventyren som då Don Quijote rider mot väderkvarnarna. Eller för att låta Cervantes själv sammanfatta. Orden lägger han i munnen på studenten Carrasco, som framöver får en minst sagt dubiös roll att spela och som den hårda och smärtsamma vägen får lära sig att det inte är någon bra idé att försöka driva med vår ädle riddare. När vi kommer in i samtalet är det kandidaten, Sancho Panza och Don Quijote som i upptakten till andra delen disputerar första bandet.

– Nej, visserligen inte, sade Don Quijote, men säg mig nu, herr kandidat, vilka av mina bedrifter är det som väcker mest uppsende i historien?
– Om den saken råder det delade meningar, svarade kandidaten, precis som det finns tycke och smak. Somliga fäster sig vid äventyret med väderkvarnarna som ers nåd tog för jätten Briareo och hans anhang, andra talar om äventyret med stampkvarnarna, och andra igen om de två krigshärarna som visade sig vara färhjordar, och ytterligare andra fäster sig vid berättelsen om den döde som skulle till begravnin i Segovia. Och så finns det de som säger att ingenting går upp emot befriandet av kedjefångarna, eller äventyret med de båda benediktinermunkarna som visst var jättar, och tvekampen med den sturske basken.

"Tillsammans blir det en underhållande brygd som liksom genom ett under förstår övervinna de gångna fyra hundra åren"

Ändå, dessa kostliga och klassiska äventyr till trots, blir det tydligt i Jens Nordenhöks översättning att det främst är andra bandet som fånglar och roar mest. Den lek med författarskapet och vem som egentligen skrivit verket, den föregivna översättaren från arabiska som plötsligt faller berättaren i talet, polemiken mot den falska fortsättning, den andra del, som en man vid Alonso Fernández de Avellaneda gav ut år 1614, och inte minst de egna äventyr som Sancho Panza hamnar i som guvernör på det han tror är den ö han blivit utlovad att få ta i besittning då äventyren som väpnare tagit slut.

Verket förblir en samtida

Tillsammans blir det en ytterst mustig och underhållande brygd som liksom genom ett under förstår övervinna de gångna fyra hundra år som hunnit passera. Miguel de Cervantes blir till en samtida.

Och nog är det lätt att instämma i den trogne och sympatiske väpnaren Sancho Panzas försvar av sin herre när denne utsätts för illvilliga beskyllningar att vara en skojare, en skålm och bedragare:

han är absolut ingen skojare, snarare är han storsint som ett säll och han kan inte göra en fluga för när, och han tror alla om gott och gör gott mot alla. Minsta barnunge skulle kunna slå i honom att det är natt på dagen, och för hans stora gudrogenhet håller jag av honom av hela mitt hjärta och kan inte överge honom, hur tokigt han än bär sig åt.//